Do druku nr 1113

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

Warszawa, 27-03-2025

DPNT.401.61.2025.WL.OJ

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP

ePUAP
/KSRP/SkrytkaESP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 25 lutego 2025 r. znak SPS-III.020.38.2025, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679[1] oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych[2], uprzejmie informuję, że do przedstawionego **poselskiego projektu ustawy o Rzeczniku Rolników** (druk nr 1113), dalej: projekt, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zgłasza następujące uwagi.

I. Uwagi ogólne.

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej: rozporządzenie 2016/679.
[2] Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

tel. 22 531-03-88
fax 22 531-03-99
www.uodo.gov.pl

Przedmiotowy projekt statuuje nowy organ publiczny w postaci Rzecznika Rolników i określa rolę, organizację i zadania tego organu oraz sposoby przetwarzania danych osobowych przez ten organ. Jak wynika z analizowanych przepisów projektu, dla realizacji zadań tego organu i funkcjonowania biura Rzecznika Rolników będą przetwarzane dane osobowe na dużą skalę i dane osobowe podmiotów danych będących osobami fizycznymi różnych kategorii (dane zwykłe, dane dotyczące zdrowia i przynależności do związków zawodowych stanowiące dane szczególnych kategorii objęte ochroną na postawie art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679[3], dane dotyczące wyroków skazujących i czynów zabronionych chronione na podstawie art. 10 rozporządzenia 2016/679[4] a także numer identyfikacyjny PESEL podlegający ochronie na podstawie i w warunkach określonych w art. 87 rozporządzenia 2016/679[5]). To oznacza, że ich przetwarzanie musi być zgodne z zasadami ochrony danych osobowych ukształtowanymi w art. 5 rozporządzenia 2016/679[6], a także objęte testem prywatności

[3] Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 zabrania się przetwarzania danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.

[4] Zgodnie z art. 10 rozporządzenia 2016/679 przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących oraz czynów zabronionych lub powiązanych środków bezpieczeństwa na podstawie art. 6 ust. 1 wolno dokonywać wyłącznie pod nadzorem władz publicznych lub jeżeli przetwarzanie jest dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. Wszelkie kompletne rejestry wyroków skazujących są prowadzone wyłącznie pod nadzorem władz publicznych.

[5] Zgodnie z art. 87 rozporządzenia 2016/679 państwa członkowskie mogą określić szczególne warunki przetwarzania krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym. W takim przypadku krajowego numeru identyfikacyjnego lub innego identyfikatora o zasięgu ogólnym używa się wyłącznie z zachowaniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osoby, której dane dotyczą, które przewiduje niniejsze rozporządzenie.

[6] Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość"); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami ("ograniczenie celu");c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych"); d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane ("prawidłowość"); e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą ("ograniczenie przechowywania"); f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych ("integralność i poufność"). Zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie ("rozliczalność").

wraz z oceną skutków dla ochrony danych (art. 25 [7] i 35 ust. 1 [8] rozporządzenia 2016/679). W szczególności wnikliwej analizy wymaga pozyskiwanie przez Rzecznika Rolników sensytywnych danych osobowych osób fizycznych dla projektowanych uprawnień kontrolnych, a także wykorzystywanie danych osobowych osób fizycznych w związku z uprawnieniami dotyczącymi uczestnictwa w postępowaniach administracyjnych i sądowych. Test prywatności ułatwiłby projektodawcy przeprowadzenie analizy ryzyk dla przetwarzanych danych osobowych, jak również zweryfikowanie niezbędności wprowadzenia określonych rozwiązań tak, by stworzyć regulacje zgodne z przepisami rozporządzenia 2016/679 i zagwarantować w przepisach odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane mają być przetwarzane dla realizacji obowiązków wynikających z projektowanych przepisów.

II. Uwagi szczegółowe.

W projektowanym art. 9, określającym zadania Rzecznika Rolników, wyliczenie poszczególnych zadań tego organu następuje z użyciem sformułowania „w szczególności", co tworzy otwarty katalog zadań organu, dla realizacji których ma on przetwarzać dane osobowe. Przyjęcie takiego rozwiązania powoduje niedookreślenie i możliwość domniemywania kompetencji Rzecznika Rolników, a w konsekwencji może prowadzić do szerszego (zbędnego, nieadekwatnego) przetwarzania danych osobowych nieprzewidzianego w treści tego przepisu. Określenie „w szczególności" powinno zostać usunięte z projektowanego przepisu celem zapewnienia stosowania zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (5 ust.1 lit. a), celowości (5 ust.1 lit. b),minimalizacji danych (5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679) oraz rozliczalności (5 ust. 2).

Zgodnie z projektowanym art. 12 ust. 1 Rzecznik Rolników może zwracać się do właściwych organów, organizacji lub instytucji publicznych z ocenami i wnioskami o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw rolników oraz usprawnienia trybu załatwiania spraw w tym zakresie. Z ust. 5 tego przepisu wynika natomiast, że Rzecznik Rolników publikuje na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) dane dotyczące nieudzielonych odpowiedzi. Przepis ten nie

---

[7] Ust. 1 Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania -wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą. 2. Administrator wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby domyślnie przetwarzane były wyłącznie te dane osobowe, które są niezbędne dla osiągnięcia każdego konkretnego celu przetwarzania. Obowiązek ten odnosi się do ilości zbieranych danych osobowych, zakresu ich przetwarzania, okresu ich przechowywania oraz ich dostępności. W szczególności środki te zapewniają, by domyślnie dane osobowe nie były udostępniane bez interwencji danej osoby nieokreślonej liczbie osób fizycznych. 3. Wywiązywanie się z obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, można wykazać między innymi poprzez wprowadzenie zatwierdzonego mechanizmu certyfikacji określonego w art. 42.

[8] Jeżeli dany rodzaj przetwarzania - w szczególności z użyciem nowych technologii - ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Dla podobnych operacji przetwarzania danych wiążących się z podobnym wysokim ryzykiem można przeprowadzić pojedynczą ocenę.

określa jakie konkretne informacje mają być w tym celu upublicznione w BIP i czy będą także publikowane dane osobowe. Wzgląd na zasady: przejrzystości (5 ust.1 lit. a) zasady celowości (5 ust.1 lit. b) oraz minimalizacji danych (5 ust.1 lit. c), a także ograniczenia przechowywania (5 ust.1 lit. e rozporządzenia 2016/679) wymaga powtórnej analizy czy dla realizacji przepisu art. 12 ust. 5 projektu przetwarzane będą zindywidualizowane dane, a jeśli tak to wymaga to wykazania niezbędności takiego rozwiązania i wskazania celu takiego przetwarzania danych osobowych (art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 wymaga takiego elementu regulacji dla *ratio legis*, tj. do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu) oraz uzupełnienia tego przepisu o wskazanie jakie konkretne niezbędne dane osobowe mają być publikowane w BIP na podstawie projektowanego art. 12 ust. 5, a także określenie po jakim czasie te dane będą z BIP usuwane.

W projektowanym art. 14 ust. 5 pkt 2 określono, że dane osobowe podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu polegającym co najmniej na pisemnym zobowiązaniu się osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy. Organ nadzorczy zwraca uwagę na brzmienie art. 29 rozporządzenia 2016/679[9]. Rozporządzenie 2016/679 nie wymaga sformalizowanej konstrukcji pisemnych upoważnień wydawanych przez administratorów jako warunku dopuszczenia danej osoby do przetwarzania danych osobowych. Dla unijnego prawodawcy istotne jest bowiem takie kształtowanie wymogów formalnych, aby faktycznie podniesiony został standard ochrony danych i prawa osób w sposób rzeczywisty, a nie jedynie formalny, były skutecznie chronione. Zatem przewidziane w projektowanym art. 14 ust. 5 pkt 2 pisemne upoważnienie jest środkiem nie wymaganym przez rozporządzenie 2016/679 i z tego powodu organ nadzorczy poddaje pod rozwagę projektodawcy to postanowienie projektu w kontekście całości planowanego procesu przetwarzania. Natomiast jeżeli miałyby być wskazane dodatkowe zabezpieczenia dla ochrony danych, to należy je wskazać konkretnie w przepisie prawa powszechnie obowiązującego.

W projektowanej ustawie powinny zostać zatem zawarte szczegółowe kryteria służące bezpieczeństwu danych osobowych odpowiednie do *ratio legis* regulacji. Takim rozwiązaniem, które na gruncie zasady integralności i poufności (5 ust.1 lit. f rozporządzenia 2016/679) rekomenduje organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych jest rozbudowanie projektowanego art. 14 o delegację do wydania rozporządzenia wykonawczego, statuującego rozwiązania dedykowane zapewnieniu odpowiedniego bezpieczeństwa przetwarzanym w ramach pracy biura Rzecznika Rolników danym osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem. Rozwiązanie to jest uzasadnione projektowanymi zadaniami Rzecznika Rolników wiążącymi się z przetwarzaniem na dużą skalę danych osobowych o charakterze sensytywnym.

---

[9] Zgodnie z art. 29 rozporządzenia 2016/679 „Podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora…".

Pragnę jednocześnie podkreślić, że uwagi organu nadzorczego przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych. Wyrażam nadzieję, że uwzględnienie wyrażonych wskazówek będzie pomocne w tym procesie i przyczyni się do podwyższenia poziomu ochrony danych osobowych w projektowanych przepisach.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

/ - dokument w postaci elektronicznej podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/